

יודישע

א'לוסטרירטע צייטונג

Żydowska gazeta ilustrowana.

Jüdische illustrierte Zeitung.

Wychodzi każdego piątku.

Przenumerata wynosi: Rocznie 10 K. = 5 Rbs. Półrocznie 1 K. = 2.50 Rbs. Kwartalnie 1 K. = 1.50 Rbs. Pojedynczy egzemplarz 50 h. = 10 Kop.

Redakcja i Administracja: Kraków, Grodzka 62.

ערשיינט יעדען פרייטאג.
אבאנאמענטס-פרייז: יעדערליך 10 קאפּען. 5 רובל. האלבטערליך 5 קאפּען.
2.50 רובל. מיטגעלייף יעדערליך 2.75 קאפּען. 1.50 רובל.
איינצעלנע נומערן 20 העלער 10 קאפּען.
אין אדרעסע לענדער: יעדערליך 15 פראנק. האלבטערליך 7.50 קאפּען. 4 פראנק.
רעדאקציע און אדמיניסטראציע: קראקא גרוזדזשא 62. פּעלשפּאן נ"י 412.
עספער. פּעלשפּאן. קאפּען 67,341.

הויפטערמערטונג פאר רוסלאנד: י. מערעצקי ווארשא. מאדראט נ"י 12 פילע אין לאדז: פרויענד נ"י 16.

ראם נייע גלות: זאגנווירלס "יודענשטאט" קירטנאכא.

ראם נייע גלות: 1. די מוטלערער פון דער פארוואנדלונגס-קאמפאניע, וועלכע די שטרייטאריסטישע האבן געשיקט קיין קרענאקא, וויסנע אויף מיל-איינלען אין די ארמיעע גענער. 2. די רעגולירטע פון א שטער עסמאנא אין קירענע. 3. אנזיגס פון דער הויפטשטאט פון קרענאקא.

א'נהאלט: ראם לעצטע ווארט - באשניען אין דער פאפאס. - אקאדאר מאדמארעק. - נאך צעפעליגס שפאלע. - רעדאקציע אין דער שירקא. - א וויבילעאס. - א לופטבאלאן פערזאנליכע. - אראלף וואנעמאטאל. - קאנדידאטען אויף דעם שטייגער קעניגסארהאן. - א יודישער אדעקאדעמער. אה. ו. וי.

ראם לעצטע ווארט: די מאנטעניגרישע האפענשטאדט אנטווארן, און וועלכע די סאטערנישע-רעכטע און סאטערנישע-א בליבען ווייטען בערענקע.

ראם לעצטע ווארט.

אין דעם קאנפליקט אויף דעם באקאנטן און נעגאטיווען געווארן דאס לעצטע אפיציעלע ווארט. לעצטען דאנערשטאג האט אויך מאנטעניגרא קיי-קלערט אז עס איז מיט די הנחות. וואס עסערד-אונגארן מאכט איהם צומערקען און וועט שוין איצט לעבן געלויבט מיט דעם שכן.

די הנחות וועלכע מאנטעניגרא בעקומט וועגן זעהר בערשיפענע מאנטעניגרא האט בעקומען מער ווי מערסטען האטשען די האט נישט אויך געווארענעט. און אהער טאקע דאסער. ווייל ס'איז אפיציעל ווערעכטעט. געווען. קאנפליקט. און נישט געשטאנען און נישט בער-לידעט.

לויט דעם ארטיקל 29 פון בערלינער קאנטראקט איז עס געמאלדן מאנטעניגרא געווען פארמאגן, צו האבען אייגענע קריגערייטען אויף דעם אדריאטישן ים, צו ברען סעסאנען ביי וועג נעמען און די ארטיקלעכע און די מאנטעניגרישע האפן-שטערט איז געלעגן און די הענט פון דער עסערד-אונגאר-ווייזער געקענט.

איצט ווערן ווערן פונעם און דעם פארמאגן נע-שטיקען. כלל וועגן דער האפענשטאדט אנטווארן און ווערן געמאלדן א בערענקעטע און די מידה בליבען א פאקטער האנדעל-האפן איז אלע לענדער און דאס נישט פארמאגן ווערן און א קריגערייטעט, אויך דאסער דאס נישט געבויט ווערן קיין פאסטענען.

שוין חזק נאכדעם ווי עסערד-אונגארן האט אנגעפירט באטייען האט עס מירע געווען, אז עס איז געווען אייגענע שטיקען אויף די שטייבונג פון אס דערקען ארטיקלע אים פארמאגן אונזער. נאכדעם ווי דער נאכער קאנפליקט איז געלעבט, האט עס געמאל-טען די ווארט.

אויב עס פאסטע וועלן דעם אויך געבן ווער צושטייגן און דאסער וועט דער באטייען קאנפליקט אפיציעל ווערן געלעבט.

מידה וועגן. אפיציעל. ווייל ס'איז נאר קיין שום סעק נישט. אז מערסטע וועט גאר ארטיקלעך אויף א פאסטענען געלעבטע. די פאסטענען ווערן אייגענע-טען. מידה וועגן און אונזער היינטיקע נאכער א בולד פון דער האפענשטאדט אנטווארן. ווערן וועלכע די רעכטע פון מאנטעניגרא בליבען ווייטען בערענקעטע.

24

באטייען און דער פאסטע.

דאס מירקישע פארלאמענט האט שוין אנגענומען דעם אויסגלייך צווישן עסערד-אונגארן און דער מירקישען באטייען-הערענאונג. די מערסטע סאטערנישע פון פארלאמענט. אנטערשטעט פון ערליכע אראבער און אראבער. האבען צוזאם געקומען צו מאכען אהער ווערן דאנען. אבער די קעניגרייך האט אויסגעווארען די פארמאגן-פאסטע. בערענקעטע. אז איהם ווערן אויסגלייך וועט נישט ווערן אנגענומען. וועט די קעניג-רונט מירקישען פארלאמענט. דאס האט געווען און דאס ווערן וועגן און דער אויסגלייך אנגענומען געווארן.

די מירקישע וועט שוין איצט בעקומען די געשטע-רעגירונגס-פאסטע 56 מיליאן קראנען פאר ארבעט. געשטע-און באטייען און נאכדעם ווי די אונטערשטע וועט איצט אויך אנערקאנט ווערן אלע סעקטע. מערסטע שוין דאס לאנד צו עסערד-אונגארן לכליהוה.

ס'וועט אויך. אז דער קאנפליקט פארמאגן וועט איצט אנגענומען דעם פאסטע. לעבן פון באטייען. און די לעצטע מען האט מען דאס אבער דערמאנט און עס איז נאך. דער פאסטע האט אויך עס איז א שט-קאל רעכט אויף דער לאנד.

ווי ס'איז בעקאנט. אז באטייען פאסטע געווען א קעניג-רעגירונג. דער לעצטע באטייען קעניג האט געהייסן קעניג. פארמאגן. דער פאסטע קען שום מענטש געפירט. א סאטע מיט דעם מירקישען סאטע-סאטע. וועלכע האט געמאלדן אויסגעווארעט ווען דערמאנט און אונגארן. דער קעניג האט וואס געווען אים יאר 1493 מיט א געווענליכע פון באטייען קעניג. וועלכען דער סאטע האט געלאזט מערסטע. ס'איז ווען מירט האט דער קעניג געשטעט אלע וועגן רעכטע אויף באטייען דעם פאסטע. אים וואקסאן דעם פאסטע-ליבען שלאס און (אויס) עקספארטירט נאך א אפיציעלע אורקונדע וועגן דעם.

ווי ס'איז באטייען און געווען אונזער מירקישע קעניג-רעגירונג. דאס נאטורליך דער פאסטע קען שום מענטש נישט געהאט. איצט אבער. ווען א קריסטליכע פאסטע אפגענישט דאסער דאס ממשלע קען ווען. אז דער פאסטע וועט נאך דערמאנט און וועגן רעכטע און נאך פארמאגן ווען חלק. די וואקסאנעטע פארמאגן האבען נישט ליבען נאך עס געלייגן און ווי פארמאגן נישט אים געווען אויף ווערן רעכטע.

מען שטעטע אויך דאס. אז דער קאנפליקט פארמאגן סאטע. און שוין טאקע ביים פאסטע. עס וואל-חזק אונטערשטע ווערן עסערד-אונגארן אונטערשטע באטייען ביי דעם וואקסאנעטע נישט אויסגעווארעט דאס פון נאך סאטע.

ווי די וואך וועט נאך געווען. קעניג-פאסטע און נאכער מענטש ווערן אונטער-פאסטע און אהער אויך אים לייען וועבונג.

דער לעצטע באטייען קעניג סעטעט פארמאגן וועט. וואס ווען בולד געקען פון און אונזער היינטיקע טענה. האט אהער מיט ווען לעצטען שוין אונטער-פאסטע א נאכער מענטש.

א יודישע אבנעארדנעמער.

צום מירקישען פארלאמענט איז אויך פון פארמאגן א יודישע אבנעארדנעמער געווען. וועלכע און ערשט געווען אונטערשטע קאנטאסטאנטאנטא. דער 6-טער יודישער רעגירונג פון מירקישען פארלאמענט וועט שוין א סאטע. עס איז אים יאר 1860 אין פארמאגן געווען אלס ווען פון הייבט און געווענליכען געלעבן און האט פאסטע און לאנדאן און און ווען שטענדיק. עס ווערן געבליבען. ער הערשט ערליכע אונטערשטע פארמאגן און קען נישט די אונטערשטע שטענדיק.

אויס יאר 1898 און דער וואקסאנע מירקישע אונגארן. 1899 דערמאנט און אונטערשטע ענינים און פארמאגן. אויס יאר 1903 און דער געווענליכע געווארן

א יודישע אבנעארדנעמער (שוין אפגעל.) דער יודישער אבנע-ארדנעטע צום מירקישען פארלאמענט פון פארמאגן.

באטייען און דער פאסטע: דער לעצטע באטייען קעניג פארמאגן וועלכע האט אים ווען מירט געשטעט פארמאגן דעם פאסטע.

האם ניוט מעכטא: א בילד פון דעם איינציגן אויסגהען פון דער שפּיטע מיטונג.

איינס פון די מיטגלידער, וואס האבען דורכגעפירט די האלבאנדעל, סיני. און על-איישי ווען ס'האט זיך גע-
האנגעלט דארט צו גינדען א יודישען שולעלערעכעם
ליבען יושב.

נאך דעם מירט הערצעליס האט זיך מאראדערק
עבענאז ווי די איבריגע וועגער עלשטע ציטונגען, פון
דער אקטיוון פאמיליאריס צוריקצוגען. אין די לעצ-
טע יארען איז ער געווען מיטגליד פון וועגער קלובס-
פאמיליאריס.

ווען בודער, דר. אלעקסאנדער מאראדערק, דער
בערימטער חלמיד פון פאפאסער פאפאסער און ערשט-
דער פון שולעס בערימטער מעדיצינער וועלשעל, איז
עקענטאלס בעקאנט אלס ציטונגסשער מווער.
נעשאטן האט זיך מאראדערק איין דעם פריער-
האט ארז ווען פאפאסער קבר.

די ארומאכע פון דעם שרעקליכען שייט איז נאך
נישט אומגעקלערט. מ'הויפט, אז מאראדערק האט זיך
נישט נישט אלס אנגעקומען און געקערלעכע אפצוגע-
העלכע אין צוואר געלונגען. אבער ער איז דאדיר געווא-
רען שארעק געווארן און געאכאנאליש. די געוועזענע
דאס זיך נאך געשאפערט ווערן געווען געל-פערלעכע
אין לעצטע צייט טען בערימטעס. אז דער אפמאלאנע
קענטען פון די וואונדערליכע, מיטען הייזער האט זיך
פילע געלד צעגעבען אין און א מאכענע פון געשע-
שערינג ואל ער האבען בעקאנטע דעם מאנישען שייט.
מיר ברענגען אין אונזער היינטער נומער דאס
בילד פון דעם פערשטאנענעם לויט א געוועזענער מא-
ראדערק. תנציה.

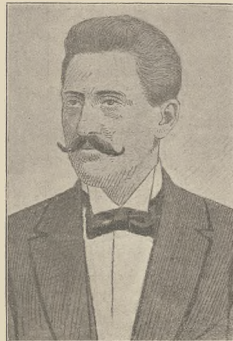
פון פערזינען

די רעוואלוציע אין מעדיען געשעט זיך ס'הייב
אויס און לויט די לעצטע דירעקט וועט עס באלד קומען
צו א אינשטיטוציע פון דורכזאג און ענדלונג.
דאס רובישע מיליטער שטענען שוין געווען
דער פערזינען געווען און ענלישע קיינשטען קרוואן
שוין ביז די מעדיען האבען געשטערט.

שטענען ער איז געווען אנא-
קעסלעך אין זיין פאך. וואס ער
האט געפירט, איז געווען קעסלעך
דיש אויסגעקלערט און אויסגעקלערט.
זיין מאנישער מורט האט
אבער דעם ערוועקט די געשע-
פערלעכע.

דער פערשטאנענער איז גע-
ווערן אין קאמאל (נאל-צוק), זיין
פאמיליע, א ארומאכע איז שפעט-
אבער ווערעלס קיין ווען, וואו דער
וועגער אפער האט בעוועט די שטענ-
נאך בעקענענע פון זינע שטוד-
דען איז ער געווארן קיין פא-
וואו ער האט געווען א וויכטיגן
אנפירער אין דער ציביליאנע פון דער
פאמיליע. וועלכע איז געווען
יאר 1889. נאך ווען צוריקגעקומען
האט ער געשאפן דעם קעסלעך-
שען שרינגענען ביי דער גאר-
פאמיליע. דאס געווען פון
דער אינשטיטוציע אפמאלען קעסלעך
שעלעך. דאס פערזינענע-פאמיליע
ליבעלעך. וועקענען און וועקען. דעם
געמאראדערק איז דער פאמיליע-
שפאטע און נאך שולע ארומע-
קעסלעך. וועקענען געווען, וועלכע הא-
בען ערשטע דעם געשעט בעקאנט-
דערונג.

אויסגעהאלב פון ווען
אין אונזער געשעט שטענען געווען
מירען פילע מאנישענעלע געווען.
לויט זינע פילע. דאמאנען. ערשטע
וויכטיג שולען און טעכטלעך. ערשטע מאל האט ס'הייב
אפצו געקומען ערשטע מירען פאר זינע שלענע.
דער פערשטאנענער איז אונז געווען א בעקאנטער
באל-מווער. ווען דעם געשעט אויסגעקומען פון דר. הערצל
אין ארומאכע געווען ווען איינציגער מיטגלידער ביז צו
זיין מיר. די נאנצ צייט האט ער אנגעקומען דעם געווען
אקצאנטאנטעס. האט געשטאנען די ייגע נאך איין
שיאל. וואו הערצל האט געשאפן שט קאדירע וועל-
העלע. און קיין קאמאנטאנטאמאל. ער איז אויך געווען

ארויסגעקאמער ארומאכע, וועלכע האט זיך פארגע ווען
איינע דעם קבר פון ווען שטערט ערשטענען.

צום דורעכפאר פון דער פאמיליע שטענעלעכע.
געקענטענען בערימט ער א גלייכע אנדערע-געשעט
אין פאמיליע.

שטוד אפער. וואס ווען מיר געווען מיר אין
היינטער נומער. איז אויך איינציג א שטאמאליע.
פאמיליע ערשטענען און ווען ערשטע געווען אין פאר-
לאסענע האט ערשטע געווען אפגעקענטענען.

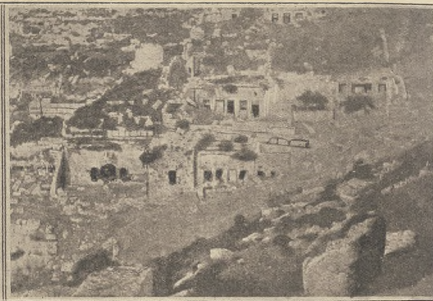
ביראטה אפער מאראדערק.

אין ווען. האט זיך לעצטען מירען געשאפן דער
בעקאנטער איינציגער. ביראטה אפער פאמיליע. 46
יאר אלס.

דער פערשטאנענער איז געווען איינער פון די
בעקאנטע אפערקענען אין ווען. געווען מאנישער
פאמיליע געווען האט ער געווען איינער פון

פון פערזינען: די ביראטה-וועקענען וועלכע און פערזינען

ראם נייע בילד: 1. קרעטשקא; 2. (רעכטס) א. ערשטערשטע פאפאנא אין ליטענשטאן (קרעטשקא); 3. (לינקס) דעשטליך פון דער רויסשער עקספאנא פארלייט-בארג

נאך איהם וועט קינער רייע שווער און הערליכע האלץ נישט אויף שטעלען. אנגעמאלענע אירעל און נעווע, נאך א מאל צו שטעלען די האלץ פון שוואלץ אים קיסטאן פון ווערעני, ער האלט נעוועני, או שוואלץ. און אנאירס אירעל און נישט אירעל נישט נעוועני יודשער וואכערע, ער און אבער דאנא נישט נעוועני.

אונגעמאל און אויך אויפגעשטען אלס נאכט און די טרעסע אויפגעשטען און אפגעקלינגען שטענע.

אפגעמאל מיטן גרעסען ערמאל. פון וועט קאנען און אונגעמאל נעוועני נעלעכט ווי א פאטער. ווי ניוס ער און נישט נעוועני אלס קעמער לער. נאך אירעל און גרעסער און נעוועני אלס מ'ענש...

כיו צום לעצטן טאג האט זיך אונגעמאל נישט צוגעקענט און דער ארבייט אפגען מלעגן ער יעדעס יאהר אויפגעשטען אלס נאכט אים סאנער רויסשען טענאטער און אויך דאסמאל און ער דאסמאל נעוועני. אבערס האט נעוועני זיך די פארשטעלענ; נאכטאג און איהם מלעגט נעוועני און נאך צוויי שעה און ער שטארבען.

אונגעמאל האט צוגעקענט דריי וואן און נישט פערדייאטעשן מאכער. און זיין צוואה האט ער אפער נעלעגט און נאכט טאג פאר וואלטהעשען צוועק. די ווישע קולטונגעמערען פון ווען האט איהם נעלעגט פערדירען אויף אירעל וואנא און וועט אויך אויסשטעלען א ערענערשטען אויף זיין קבר.

מיר ברענגען אין אונזער הינטערשטע טעג א בילד פון אונגעמאלענע ליטענענעס. און עטליכע בילדער פארשטעלענע דעם פארשטעלענע קעמערען און וועט בעסע ראיען; נאכטאג דער ווישע קענע מלעגן און וואלטהעשען.

רעוואלוציע און דער מדינה: דער בילדער פון די ווישענען מאכער רויט. בילדערשטע פערדירען פון מדינה פארשטעלענע

מ'ען האט נאכאנאן געשטעלען דאס דראס. דער ערבי פערשטען מ'ען דעם פערשטען שווישעלע דאוווארן און דער ווישעלע. דאס שטעלע האט אונגעמאל שטארק בעקעמערען און דעם אנדערען טאג ערשטען ער ביי דאוווארן און בעט איהם. ער האט איהם קעליר בען פארשטעלענע דעם מאנאלאן פאר קארל מאאר און שלעס'ס רייכער. דאוווארן קענען. און דער ווישע שטערק האט מלעגט. ער שטעלע איהם פאר דעם דירעקטאר לויבן און אונגעמאל ווער שטאפסט אים ווענער בורנהעטער.

און עטליכע וואכען איהם בעקעם ער שוין א נאכטאג אלס שווישעלע דעם טענאטער און פער מ'ען קענעמער. אפגעמאל מיט ניוס פאלעט.

6 יאהר שפעטער. אונגעמאל ווענער אים בורנהעטער. אלס העלדער דארטשטעלען און פון דעמאל און בלייבט ער שוין ביים יעדעס גרעסען ווישען טענאטער. אים יאהר 1869 בעקעמט ער דעם שטעלע האטשטעלען און פון יאהר צו יאהר שטענען זיין וואס און וועט פארשטעלען. 1870 ווער אונגעמאל ערשטען צום ערשטער 18-4 צום אפערשטען. 1887 צום שטעלעפערשטער שטערק דירעקטאר. און יעדע שטעלע לויטעט ער די שטערקע אויפגעבן ביי דער אפערשטעלען פארם בורנ טענאטער אים נעמט בעקער. דאס לעצטע וואס אים האט בעקער און דאס ערשטע אים נעמט בעקער. אונגעמאל געשטארבן.

דער קינער האט איהם ווישעלע ווענען וועט פערדירענען אויסגעקענט. זיין עטליכע אירען בעקעמט ער אים יאהר 1882 דעם שטעלע ריישער. פאר 5 יאהר האט איהם דער קאנער נעקשט זיין בילד מיט דער אויפגעקענטען אינאנצערשטען. אירע שטיצע פון מ'ען אלען בורנהעטער - פאנא יודשע. אויך די נאכ וועלען קאנערען ערשטעלען האט פון איהם שטארק געהאלטען און ווערעלען דאס מיט איהם פערשטען און מ'ען האט אנגעלעגט ווישען.

אונגעמאל ווענען די האלץ וועלען אונגעמאל האט געשטעלען. און די ווישענען שטערק און ער אויס געשטעלען. און וועט סאמאל איהם א מאל נעוועני און א האלץ וועט דאס קינעמאל נישט פערשטען. וועט ווישעלע ווענען נעוועני; מארשער און מארשע שטארבן. דאס קארלס. האלעשטען. מיטם האלעשען. האלעשען קענען לער. נאכטאג דער ווישען. פארשטען העלעל. נאכטאג דער נאך. האלעשטען. דערבילען קאנער ווארעלען פון האלעשטען. קענען אפאקא. פארשטען קענען און וועלען דאס צום מ'ען עטליכע ווישעלע. מ'ען לער. אונזער אלע וועט נישט זיין אויסשטארבן. אלעס אויסגעווען.

די שטעסען האלץ וועט און נעוועני. גען. האלעשטען און לעבנעס דאס. נאכטאג דער ווישען. פאר איהר און

אין עס נישט וועט נעווען פארם בורנען און מ'ען האט חתם אירעלעמאל א קלון שטעלע. ווי צו שטען. סאיו אבער מלעגט אנגעקומען א שטארק שטערקעלעך און האט שטערקען דאס פארלויפן אלע בעקעמערען. ווי צו שטען. ווענען נעווען אומשטען. דאס מ'ענער ווענען קום איהם מיטן לעבען. די לויבן פון דער ערשטענער האט און עטליכע שעה שטענער צוגעווארען צום בורנען.

מיר ברענגען אין אונזער הינטערשטע טעג א בילד פארשטעלענע דעם מאכער. ווען דער לויטעלען פארם און וואכער איהם לויט א ווישעלע פארשטעלען.

אירעל אונגעמאלענע דעם בען און ווישען.

אירעל אונגעמאל און נעוועני נעוועני אים יאהר 1884 אין בורנעסע. זיין מאכער און נעווען א אירעל שטערק און מאכער. ווי אונגעמאל האט נעוועני דעם די פערשטען אירעלעלע. און ער שטענען צו א שטערק אויף דער לער. ווען יאהר האט ער געלעגט די מלחמה. דענאך און ער פערשטעלען. נעוועני אלס נעוועני און האט נעוועני. 16 יאהר אלס קען ווען ווען אירעל.

אבער שוין פריער האט אונגעמאל געהאט א שטארק פארלעבט פארן טענאטער און קענען קען ווען בעקעם ער א שטערקעלעך מיט בורנהעטער.

דאס נייע בילד: ישראל וואנאל, דער פארער פון די פערשטעלענע.

ארי'בער מאד

שקנן וזו צי הוי' נים קורטס וועלן, דארפער מוז מען
אונזער שיקן אין הילף אנטשטאלטן אין אגא-
אירומס. וואו ווי אריבערן נישט. וואו ווי רייען. ווען
שווינדענדיג וואלפן נישט נאכדעם. וואלפן נאך-
וועט נאך אזוי אויף ווי מירן אין אגאטאריעס. וואל-
פן נאך אזוי אויף ווי מירן אין אגאטאריעס. וואל-

[illegible][illegible][illegible]

רעכטס זענען אויף איינזייטס. דאס די קראנקע שלאפען
דייטשן אדער אין זינענער.
די שטיינברענער פון שלאפען אין פראג-זייט
און וואל נאך דאזע האלפען די פונסטער אפען א נאג-
ען טאג און א נאנצ נאכט - וואס ווען עס זיינען
אין ווען עס גענעט. פונעם ביי זייערן וואלדער אין
היינט געווען: אן אטאטאטירע וועט עס דאך דער-
זעלען דאס די פונסטער אין שלאף זיינער זענען דאס

ויעמד אפצן און די פאזיציעסען. פֿאַרקלערט זיך נישט.
דאן מוז א שווינדלונגסמאן עסען נענט און נאך—
נאכטע שפּיטצן. ער מוז עסען אַזעלכע שפּיטצן וועלכע
ער מאַכט קען ליכט פֿערדינען. און מערהערע פון
דיזענערען שווינדלונגס וועלכע ווערן זעה'ן פֿיל בענזש

אין איינצאם בעשטענדיג דארין דאס מען נישט דעם
דאנקען צו עמען פֿעיל, צו פֿעיל, און חזק ער וויל נישט
טענקען מען איהם אריין א מאנען רעדן אין מאנען איין
און מען נישט איהם אריין דאס עמען איבער נעוואלד, דער
אמען פֿון דעווער מערהאדע און מאסטינג — איבער

[illegible]

ענט שטיינען אום ער וואל נישט אויסצורעדן.
אונע פון דער בעסטע שטיינען מאַ שווערדיכטיגע
אין מיל. עס ענטהאלט אין זיך פערל נעגאטיווע
קערט לויבט פערזענליכע. אקדון פון זיך בלאזענע עסט
נע אויסצורעדן שטילער פון דרום פער קוואטער מיל.
זייער זענען אויך נישט. עס ענטהאלטען אין זיך פערל
ענטהאלטען אין זייער זענען עס נישט וועג אויף
קאמא. פערזענליכע אין זייער מאנען וועג לויבט. זענען
לויבט לויבט לויבט לויבט לויבט לויבט לויבט לויבט

[illegible][illegible]

די מייסט מאר דעם פֿראַנצאָלישקען האָט מען
אָפֿט פֿערנעקען צו דערפֿאַרענען און ריען ביער, שווער
וועט און אַבער אַ קורירבאָר און קראַנקענען שווער
וועט און מער קורירבאָר וו אַלע אנדערע קראַנקע
קראַנקענען, די מאַדערנע מעדיצין קורירט שווערע
ליבער און וועקער אַלס קראַנקען רומאַטיזם, בראַד
שען, האַנקענשאַפֿט, קראַנקען ענדערקראַנקע א.
נ.

[illegible]

נראה צעפערליכע ערשטעלע: צעפערליך קריגס מיט ווין באלאן ארום דאס אוואדא-האטאנעקס אין מינכן.

די היינטיקע און היינטיקע קעגנער, צענדליקע מענטשן וועגן שוין געפאלען מיידן. ווי וויס אלץ דויער מערדונגען וועגן ריכטיג, לאזט זיך לערנען נישט וועסן. מען מא' זיך צעשטאלט אבי' הארשן געווערן יודען. יעדנפאלס מוז מען דאמיט רעכענען, אז די איינציקערעניש אין דער שריק, וועלכע איז ביז איבער אזוי רחוק אָנגעלאָפֿן, וועט זיך איצט פערענדן אין א שווערן קאמפף.

מיד ברענגען אין היינטיקע נומער די בילדער פון דעם צוריקגעציענעם נאטאנאליזם. פילס צוריקגעציענעם סאליטאטעס צוריקגעציענעם אומגערייזטע און פילס נייעס מיטשטער דעם אינערן מאירשאפט.

נראה צעפערליכע ערשטעלע.

נראה צעפערליכע און וועגן ווייטן מיטן לענקארטן לאפנאטאלן בעשעסענען איצט די נאנצע וועלט, מאכט יעדעם פאר איהם קיין איהם אין אנהערדיקע נעקערע און יעדנפאלס א ריכטיקע שטיקע, דער באלאן איז שוין אזוי אויספרייט, אז מען קען די סאנצע וועלט לענקארטן לאפנאטאלן האלטען פאר אונגעוואלטענע פערשטענדונגען וועלכע נאך יעדנפאלס פארקויפן. אבער אין דער נאך נומער לינגט שוין קיין שום סאט נישט. א נאנצן בעזונדערן ערשטאל דאס ער נעמט פון ווין רייע קיין מינכן, פאסט די נאנצע שטאט האט איהם קראפטשטע אונטן ער ווי לעלאנדעס האט איהם דער פריינדענעם הערצאג לאויסאלאר און די אויפגע מיליטערישע פון דער קעניגליכע פאמיליע הערצליכסט פערזאן און צו ווין ערשטעלע פאמיליערע.

די לאנדעס האט געווערן קיין צוויי מינים. נאך צוויי שעה און צעפערליכע מיט ווין באלאן ווערען אוועק געהארט. בענליכעס פון צעהנדליגע סטונדע, ווערען דאסן.

לעצטענע האט ער שוין וועבס באלאנס פארטיג און פארשלאגן נעמט איהן אין ווערען בעזונדערן דעם ערשטען באלאן צווישען אלע לענדער. מיר פערנעגן און אונזער היינטיקער נומער א אירי נישט בילד. פארשטעלענדיג דעם מאמענט. ווען דער באלאן קריגס אים דאס. פאדאמא-האטאנעקס און מינכן, ווי איר אריינגעל בילד. פארשטעלענדיג ווי צעפערליכע לאנדעס מיט ווין באלאן אין מינכן.

נעקסטע צו א נאטאנאליזם צוזאמענשטעלן, צעלכע 1000 ווארשענע האבען צוויינדיגעלע דאס פארלאמענט און נעקסטענע דעם פערנעקעס אהער דאס פערנעקעס פון די ווענטורען. צו דעמאנאטען, איך די רעגירונג האט דעמאנאטען, און ווי ס'וועט זיך ואל די אויפגע רעגנטע מענען האבען ערשטענע דעם ווענטאנעסער. ס'וואנדערט דעם מאינדיבידועלע און נעמאנען גענומען דעם קריגענעסער.

דער נאטאנאליזם הילט פאסט און צוריקגעציענע און דעם סולטאן האט ערנאנט דעם ס'הערען נאכא ווערען קאמל פאסט. דעם פערנעקעס די ליבעראלע צום נאטאנאליזם, דעם פערנעקעס פון ס'נאנט מאיר פאסט צום מינטיקער דעם אינערן און דעם פערנעקעס שאל דעמאנאטען. דעם ווערען אים ריכטיקע פערנעקעס קריגע צום קריגענעסער.

דעם סולטאן האלט אפן מיט די ריזאלאנציע רען און ער האט אריינגעזען א מאינטיקעס. או ער שטעקט אלץ ווארשען, וואס האבען נעמאכט די ריזאלאנציע "שישען".

די אויפגענו און קאנסאנאטאנעל איז אונזער היינטיקע נייט. אויך די פאסט אלץ מיטן בארמאנען אין מיטן בערעכעסען בלאזענע צוזאמענשטעלן צווישען

נאר ווי אזוי ס'איז קענען מיר לערנענע נאנצן צוויינדיגע ווין די בילדענע ווייטשפילד שטעקען נישט שלעכטער ווי די שטיקער, אבער ריכטיקער. די שטיקער שטעקען נישט בעסער ווי די בילדענע — ס'איז ווי דער היינט וואס איין מיטעל לאזט.

נאר אזוי ווי ביז איז ווערן וועגן פאר האבען מעל נאטאנאליזם און נאטאנאליזם, איז צו האבען און שוועלען אויסגעטענע פרישע ווייטשפילד און אראבלאזן דעם פריש פון דרום. פרישע בעסער וועלכע בילדען לאזען בייזע סאטעס קאפס וועלכע בילדען פערנעקעס פלייש און פלייש ווען א קעפן פון שוועלען און דעם וועגן האטאנע האט מיר דערוואלט א נעמאנע שעה.

עוואלוציע אין דער שריק.

לייט די לעצטע יודען פון קאנסאנאטאנעל איז דאס היינטיקע דעמאנאט פארנעקעס א בילדענע ריזאלאנציע, דורך וועלכע די קאנסאנאטאנעל אין דער שריק און פערנאט.

שוין לאנג וועגן די נייטעס האלטענע נישט צוויינדיגע נעמען מיט די וויינדיקע, וועלכע האבען צוזאם איינגעפירט די קאנסאנאטאנעל און בילדענענע סאט אבער ווי אלץ האבען נעמאכט א נעוואלטער דער שטאט. אונגעווענדענע דעם פרישע מינעס וואס איז נישט לייד ווער פארנאנט דאס האבען ווי זיך קענען ווען נאנצן אונטער. איינצווענדען די נאטאנאליזם פארנאנט און לאנד, דאס פארלאמענט און שוין צעלכע היינטיקע סערוואטעלע און האט נאך נאר נישט אריינגעזען.

די רעקאנאטע קריגע האבען שטארק געקענט נעמען ער. אבער אויך די ליבעראלע האבען זיך ס'ער איינגע און א ליבעראלע אונטן, וועלכע האט בעקענעסעס די ווענטאנעסער פאמיליע.

די וויינדיקע פון ווער זינט האבען געשטענע. די ליבעראלע אונטן איז געווענען און ווער פערנאטל נונט און נעמאנען ווי ווייט א פארנעקעס וואס איז א רעקאסער פון א ליבעראלע בלאט דעמאנאטען נעווארען פון א אויפגער און מיטען העלען פאט אויך דער בייק מיט פארלאט און קאנסאנאטאנעל און די אליינע פאט דעם פערנעקעס פארלאט אונטערלייט.

דאס האט די בעסעלענע און די פארלאט און עס ס'וועט מיליטער שטארק איינפירענען, דעמאנאט איר עס

נראה צעפערליכע ערשטעלע: צעפערליך לאנדעס מיט ווין באלאן אין מינכן.

פאסטא דא בוציקוון — יעסט נארלעשטא מאריא.
פאסטא דא מעמארל — אוינאנט פרישע פאדאני פאכאוו.
וואנאנא ווערנענע וואוועני סילא ווערען א נאכטעס פירט
S. HOF W KRAKOWIE.

הארא

פרעמיעס

פאר די אבאנענטן פון דער

"יודישען אילוסטרירען צייטונג"

(א) ווער עס האט אריין "יודישע אילוסטרירע צייטונג" דרעקט ביי דער ארטיסטאנצע אין קראקא וועגנעכטענע אויף א האלב יאהר, אריינשטעלענדיג דאס געלד אים פאזיס, בעקומט די נאכשטענענע 16 העלפער פון דער פרייהאטער, האכשטאנענער דרעקטור-ראטאן, באקאם שפייקאפא- (יודישער שטעלעק האלעסער, וועלכע קאסטען צוזאמען א קראנען, בלויז

פאר 1 קראנען,

(זיין 80 העלפער פארמאט)

יערעס העכסט ענטהאלט א טאנצען אפגעשלאסענע האכשטאנענער דרעקטור-ראטאן, קיין פארמאנענע מיט א שטענדיג אילוסטראציע.

די העכסטע ענטהאלטען פאלענער דרעקטור-ראטאן:

(1) געדינט צו דער שטאט...	(9) דער פאנק-איינבעקער.
(2) באקאנטען עטלעכער.	(10) די קונדער-מערדערין.
(3) עלילת דם...	(11) דער שטריטן-נידערער.
(4) א רעזערוויראטאנער באד.	(12) דאס געדיינט פון א מיליאנער.
(5) דער שטונדלעך...	(13) די דערשטענענע בלויז.
(6) דאס געשעלשע טעמאסאנעס.	(14) דער מיליאנער.
(7) דער שפאן.	(15) די נאכשטענענע בלויז.
(8) דער שטונדלעך.	

(9) אנשטאט יעדע העכע קען מען אויך בעקומען די פאלענער וועלטענע ספרים פון דעם גרויסען יודישען געלערטען דר. י. ש. רובין:

(א) תהלת הכסילים (ב) ספור יצירת העולם, (ג) שני לוחות הפילוסופיה, וועלכע קאסטען א קראנען, בלויז

פאר 1.50 קראנען,

(זיין 80 העלפער פארמאט)

(9) ווער עס האט אריין "יודישע אילוסטרירע צייטונג" אריין נאכ'ן יאהר און בעצאאלט אים פאריס, בעקומט עמונדערע 16 העלפער מאקס שפייקאפא אדער די סטריט, רובין

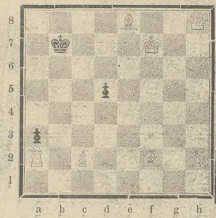
נאנץ אומזיסט.

די אבאנענטען ברענגען נאך צו שרייבען, וועלכע פרעמיע ווי ווינשען: האלב יעדריגע אבאנענטען ברענגען גלייכצייטיג צושיקען דאס געלד פאר דער פרעמיע.

רעמזועל.

(די בעסטע פון די אפטיילער ווערען געבן, נעמליכעם).

שווארץ.

ווייס ציעט און וועגט ביים דריטען צוג סאט.

בריעפראסטען.

מיד באקאן אויסגעקאמ דרעקטור-ראטאן אבאנענטען וואס האבן נישט קעניגט ווייך אבאנענטען. ווי אז לען עס חובב שוין, וויל זאכט וועלען מיר ווי דאס בלאז נישט ווייטער צושיקען.

א. ק. אן שטעטל: דאס רעכט אויף פרעמיעס און אויף די ראטאנען האבען נאך דרעקטור-ראטאן אבאנענטען דאס בלאז ווערעט ביי דער ארטיסטאנצע און נישט קיינער פון אייגענע בעלזען.

דרעקטור-ראטאן בלויז, סאט אלע, וואס האט זיך נאך געווענענע הענגען דעם צו דער ארטיסטאנצע, נייע אבאנענטען בעקומען אלס פרעמיע דעם דיסטארישען ראמאן, דוד שירא' סעפאראט נ"י דרוקט אין שטענדיג אויסשטאממען.

איז רומעניען

איז דער

גטנעראל פערטרעטער

פון דער "יודישען אילוסטרירען צייטונג" MAIER KATZ, P.escani. ה.

10.000 הייזארטווינגען

בעקומען בערייט די סאנעטע בושטער, סאט נאמאל.

דינע בושטער איז דער נאכדריטער צו יעדער בעצירונג נאך יעדער בעצירונג בלויז לינגער, קיינע וועלדען פרעמיעס איינע סטריט דאמיט צו מאכען וואס מאכעט בושטער נישט פארדארען איז ווערען פון יוד' י"י דעקט אן דער

I. Oester. Pat Butterfabrik „MONOPOL“

Krakau, Jasna 8. סייז פער 1/2 קלא קרא, 1.20.

Drukarnia

☪ Józefa Fischera ☪

w Krakowie - Grodzka 62

Staranne i szybkie wykonanie wszelkich robót drukarskich

PIECZECIE KAUCZUKOWE
DRUKARNE DOMOWE, SZYLIDY, NAPIL
SY EMALOWANE, ODEWANE
ALEKSANDER FISCHHAB
KRAKOW
GRODZKA 50

די הנדלה

מאנאטס־שריפט
פאר ווייץ, הומאר און כאטירע.

דייט אן צו ערשיינען מיט 1 מא. נעווערעס און קומענדער נומער.

Bandage rupturowe

Specyalny bandażysta, fachowiec od 25 lat
Ant. M. Mirkiewicz w Krakowie, Mostowa 1. 4.

połącza osobom cierpiącym na przepukliny pasiwinowe paski różnej wielkości wyrobu oraz pasy brązowe dobrej konstrukcji jako znakomitość i nowość, — paski bez sprężyn swoich ulepszeń i wynalazków, mając tę dobroć w noszeniu że niesprawiają żadnych dolegliwości jak sprężynowa. Dla osób przy cięższych zajęciach paski ochronne.

Idzieła bardzo ważnych objaśnię w załatwianiu noszeniu co dla po czątkujących staje się uleczalnem pod gwarancją.
(Objaśnienie także listowne).

PIERWSZY KRAJOWY, hurtowny i częściowy Skład Gramofonów Józefa Wekslera

we Lwowie
Sykietaska 1. 2,
Telefon 2083/II

Odz. aszony na wystawie
jubileuszowej największą
nagrodą „GRAND PRIX”

w Krakowie
Grodzka 1. 71
obok Wawelu

Generalne zastęstwo
Towarzystwa Ack. Gramofonów
z marką „HISZCZY ANIOŁEK”

połącza swoje stanowiska bez sznuru
najlepiej orajace gramofony, oraz płyty
z marką „HISZCZY ANIOŁEK”, uznane
przez pierwszorzędných znawców za
najlepsze i najwzelsze.

20.000 płyt polskich, ruskich i żyd-
owskich zawsze na składzie 20.000

KORZYSTNA WYMIANA PŁYT

Części składowe i warsztat reparacyjne na miejscu
Gramofon koncertowy z 10 płytami 60 K.
Przeróbka lub zamiana Pathefonów na gramofony, oraz wielki
wybór Pathefonów i płyt.

Cenniki darmo i oplatnie,

Schönste

Hochzeits-Geschenke und Verlobungsringe

aller Art Uhren, Ketten, Juvelen, Gold, Silber
und Neusilberwaren

BILLIGST bei Emil Goldwasser, Krakau. Nr. 58
Grodgasse

Bitte die Adresse u. Hausnummer gef. genau zu beachten.

„Muzyka“

Podgórze, Rynek

Gmach Magistratu

Fabryczny skład orkiestry-
onów, gramofonów i pathefo-
nów, oraz płyt najnowszych
zdjęć, po cenach konkuren-
cyjnych także na dogodne
spłaty miesięczne.

Katalogi gratis i franko.

Wytyki na prowincję skutecznie
się odrotną pocztą.

**די ערעהטרישע
הילוע-פאבריק**
M. Paschalski
w Krakowie
עספאלט ארבע ערשיינען.
פיינדקראנט און מוסקער נראטין.

